Európsky parlament
2014-2019

PRIJATÉ TEXTY

P8_TA(2016)0133

Správa o Turecku za rok 2015

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. apríla 2016 o správe o Turecku za rok 2015 (2015/2898(RSP))

Európsky parlament,

– so zreteľom na správu Komisie o Turecku za rok 2015 (SWD(2015)0216),

– so zreteľom na závery Rady z 15. decembra 2015 o rozširovaní a procese stabilizácie a pridruženia a na predchádzajúce relevantné závery Rady a Európskej rady,

– so zreteľom na oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 10. novembra 2015 o stratégii rozširovania EÚ (COM(2015)0611),

– so zreteľom na rozhodnutie Rady 2008/157/ES z 18. februára 2008 o zásadách, prioritách a podmienkach obsiahnutých v prístupovom partnerstve s Tureckou republikou (ďalej len „prístupové partnerstvo“) a na predchádzajúce rozhodnutia Rady o prístupovom partnerstve z rokov 2001, 2003 a 2006,

– so zreteľom na spoločné vyhlásenie v nadväznosti na samit EÚ a Turecka, ktorý sa konal 29. novembra 2015, a na akčný plán EÚ a Turecka,

– so zreteľom na svoje uznesenie z 15. apríla 2015 o 100. výročí genocídy Arménov[1],

– so zreteľom na medzivládnu konferenciu zo 14. decembra 2015, počas ktorej bola oficiálne otvorená kapitola 17 o hospodárskej a menovej politike,

– so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Turecku, najmä na uznesenie z 10. februára 2010 o správe o pokroku Turecka za rok 2009[2], z 9. marca 2011 o správe o pokroku Turecka za rok 2010[3], z 29. marca 2012 o správe o pokroku Turecka za rok 2011[4], z 18. apríla 2013 o správe o pokroku Turecka za rok 2012[5], z 13. júna 2013 o

1 Prijaté texty, P8_TA(2015)0094.
2 Ú. v. EÚ C 341 E, 16.12.2010, s. 59.
3 Ú. v. EÚ C 199 E, 7.7.2012, s. 98.
4 Ú. v. EÚ C 257 E, 6.9.2013, s. 38.
5 Ú. v. EÚ C 45, 5.2.2016, s. 48.

situácii v Turecku[1], z 12. marca 2014 o správe o pokroku Turecka za rok 2013[2], z 13. novembra 2014 o tureckých opatreniach vyvolávajúcich napätie vo výhradnej hospodárskej zóne Cypru[3], z 15. januára 2015 o slobode prejavu v Turecku[4] a z 10. júna 2015 o správe o pokroku Turecka za rok 2014[5],

– so zreteľom na svoju výzvu Komisii v uznesení o správe Komisie o pokroku Turecka za rok 2014, aby prehodnotila spôsob, akým sa doteraz viedli rokovania, a posúdila, ako by sa dali zlepšiť a zintenzívniť vzťahy a spolupráca medzi EÚ a Tureckom,

– so zreteľom na rokovací rámec pre Turecko z 3. októbra 2005,

– so zreteľom na vyhlásenie vydané Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi 21. septembra 2005 vrátane ustanovenia, že uznanie všetkými členskými štátmi je nevyhnutnou súčasťou rokovaní, a na to, že Turecko musí plne vykonávať dodatkový protokol k Ankarskej dohode tým, že odstráni všetky prekážky slobodného pohybu tovaru bez predsudkov a diskriminácie,

– so zreteľom na skutočnosť, že podľa záverov zo zasadnutia Európskej rady z decembra 2006 pristúpenie Turecka k EÚ závisí od úplného súladu s kodanskými kritériami a integračnej kapacity EÚ,

– so zreteľom na článok 46 Európskeho dohovoru o ľudských právach (EDĽP), v ktorom sa uvádza, že zmluvné strany sa zaväzujú dodržiavať konečné rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo všetkých konaniach, ktorých sú účastníkmi,

– so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,

– so zreteľom na krízu v Sýrii, na snahy o dosiahnutie prímeria a mierového urovnania a záväzky Turecka posilniť stabilitu a presadzovať dobré susedské vzťahy intenzívnym úsilím o vyriešenie neuzavretých bilaterálnych otázok, sporov a konfliktov s jeho susednými krajinami týkajúcimi sa pozemských a námorných hraníc a vzdušného priestoru, a to v súlade s Chartou OSN a hodnotami a zásadami, na ktorých je EÚ založená,

– so zreteľom na skutočnosť, že ústredným prvkom procesu rokovaní je dodržiavanie zásad právneho štátu, medzi ktoré patria najmä deľba moci, demokracia, sloboda prejavu, ľudské práva, práva menšín a náboženská sloboda,

– so zreteľom na schválenie 3 miliárd EUR na riadenie utečeneckej krízy v Turecku, z čoho 1 miliarda EUR pochádza z rozpočtu EÚ a zvyšok od členských štátov,

– so zreteľom na prácu Kati Piriovej ako stálej spravodajkyne Výboru Európskeho parlamentu pre zahraničné veci pre Turecko,

– so zreteľom na článok 123 ods. 2 rokovacieho poriadku,

---

1 Ú. v. EÚ C 65, 19.2.2016, s. 117.
2 Prijaté texty, P7_TA(2014)0235.
3 Prijaté texty, P8_TA(2014)0052.
4 Prijaté texty, P8_TA(2015)0014.
5 Prijaté texty, P8_TA(2015)0228.

A. keďže prístupové rokovania s Tureckom sa začali 3. októbra 2005 a keďže začiatok takýchto rokovaní je východiskovým bodom dlhodobého procesu s otvoreným koncom založeného na spravodlivej a prísnej podmienenosti a záväzku uskutočniť reformy;

B. keďže EÚ by mala zostať oporou pre reformy v Turecku vzhľadom na transformačnú silu prístupových rokovaní a procesu rozširovania;

C. keďže v súlade so závermi zo zasadnutia Európskej rady z decembra 2006 je nutný úplný súlad s kodanskými kritériami a EÚ musí mať potrebnú integračnú kapacitu, keďže Turecko sa zaviazalo k splneniu kodanských kritérií, primeraným a účinným reformám a postupnému zosúladeniu právnych predpisov s acquis EÚ; keďže tieto snahy by sa mali chápať ako príležitosť Turecka posilňovať svoje inštitúcie a pokračovať v procese demokratizácie a modernizácie;

D. keďže jadro rokovacieho procesu predstavuje dodržiavanie zásad právneho štátu, a to vrátane najmä oddelenia právomocí, slobody prejavu a médií, ľudských práv a demokracie, boja proti korupcii a organizovanému zločinu, dobrých susedských vzťahov, slobody náboženského vyznania, slobody spolčovania a pokojného protestu, práv menšín, práv žien a boja proti diskriminácii zraniteľných skupín, akými sú Rómovia, osoby so zdravotným postihnutím a lesby, gejovia, bisexuálne, transrodové a intersexuálne (LGBTI) osoby;

E. so zreteľom na skutočnosť, že pokiaľ ide o politické kritériá, tempo reforiem sa spomalilo a došlo k značnému posunu späť v oblasti slobody prejavu a slobody zhromažďovania;

F. keďže Turecko má stále jeden z najvyšších počtov uväznených novinárov na svete;

G. keďže podľa hodnotenia organizácie Freedom House týkajúceho sa slobody tlače a médií sa Turecko stále považuje za krajinu, ktorá nemá slobodnú tlač a má len čiastočnú slobodu internetu;

H. keďže bezpečnostná situácia v Turecku sa rýchlo zhoršuje vnútorne aj navonok;

I. keďže Turecko čelilo viacerým teroristickým útokom, ktoré sa pripisujú tzv. Islamského štátu v Iraku a Levante (ISIL)/Daesh, v Diyarbakire, Suruci, Anrare a Istanbule, pri ktorých prišlo celkovo o život 150 nevinných ľudí;

J. keďže bombardovanie Aleppa a iných častí Sýrie Ruskom vedie k výraznému zvyšovaniu počtu utečencov hľadajúcich ochranu v Turecku;

K. keďže EÚ a Turecko sa dohodli na oživení rokovacieho procesu a intenzívnej spolupráci v oblasti migrácie;

L. keďže obyvatelia Turecka doteraz preukázali obdivuhodnú pohostinnosť k veľkému počtu utečencov, ktorí medzi nimi žijú; keďže podľa UNHCR je Turecko hostiteľskou krajinou najväčšej populácie utečencov na svete s asi 2,7 miliónmi registrovaných utečencov zo Sýrie, Iraku a Afganistanu;

M. keďže turecké orgány nesúhlasili s opätovným otvorením pravoslávneho seminára na ostrove Heybeliada;

I. Súčasný stav vzťahov medzi EÚ a Tureckom

1. vyjadruje hlboké znepokojenie, vzhľadom na posun späť v oblasti dodržiavania demokracie a zásad právneho štátu vnútri Turecka, nad tým, že celkové tempo reforiem v Turecku sa výrazne spomalilo v uplynulých rokoch a v niektorých kľúčových oblastiach, ako je nezávislosť súdnictva, sloboda zhromažďovania, sloboda prejavu, rešpektovanie ľudských práv a zásad právneho štátu, dochádza k závažnému zhoršeniu a stále väčšiemu odchyľovaniu sa od plnenia kodanských kritérií, ktoré kandidátske krajiny musia dodržiavať;

2. zdôrazňuje, že Turecko je pre EÚ kľúčovým strategickým partnerom a aktívne a dôveryhodné rokovania by poskytli vhodný rámec na využívanie plného potenciálu vzťahov medzi EÚ a Tureckom; berie na vedomie oživenie rokovacieho procesu zo strany EÚ a dúfa, že otvorenie kapitol povedie ku konkrétnemu pokroku; požaduje v tejto súvislosti konkrétny pokrok a skutočné odhodlanie zo strany Turecka; opakovane zdôrazňuje svoju výzvu Komisii, aby opätovne posúdila spôsob, akým sa doteraz viedli rokovania, a to, ako by sa mohli zlepšiť a zintenzívniť vzťahy a spolupráca medzi EÚ a Tureckom; dôrazne podporuje štruktúrovaný, pravidelnejší a otvorený politický dialóg na vysokej úrovni o kľúčových tematických otázkach spoločného záujmu, ako sú migrácia, boj proti terorizmu, energetika, hospodárstvo a obchod;

3. je presvedčený, že odklad správy Komisie o pokroku za rok 2015 až na obdobie po tureckých voľbách z novembra 2015 bol zlým rozhodnutím, pretože vznikol dojem, že EÚ je ochotná prehliadať porušovanie základných práv výmenou za spoluprácu tureckej vlády, pokiaľ ide o utečencov; žiada Komisiu, aby sa zaviazala zverejňovať výročné správy o pokroku v súlade s konkrétnym a pevne stanoveným harmonogramom; vyzýva Komisiu aj Radu, aby neignorovali vnútorný vývoj v Turecku a jasne sa zasadili za dodržiavanie zásad právneho štátu a základných práv v Turecku, ako je stanovené v kodanských kritériách, a to bez ohľadu na iné záujmy;

4. berie na vedomie výsledky parlamentných volieb z 1. novembra 2015 a vytvorenie novej vlády; opakuje svoju výzvu na zníženie 10 % volebného kvóra a požaduje transparentnosť pri financovaní politických strán a volebných kampaní; oceňuje aktívnu účasť dobrovoľníkov občianskej spoločnosti počas volieb a vysokú volebnú účasť; odsudzuje však zastrašovanie a obťažovanie médií a diskrimináciu opozičných strán pri informovaní v rámci predvolebnej kampane, atmosféru násilia a zastrašovania poznačenú najmä útokmi na jednotlivých kandidátov a kancelárie opozičných strán, predovšetkým kanceláriu Ľudovej demokratickej strany (HDP), a intenzívnu politickú polarizáciu; víta skutočnosť, že Veľké národné zhromaždenie Turecka sa vďaka posledným dvom voľbám stalo inkluzívnejším pre menšinové skupiny v Turecku, a to napriek 10 % kvóru;

5. požaduje prehĺbenie colnej únie a rozšírenie rozsahu jej platnosti, aby sa vzťahovala na nové odvetvia vrátane poľnohospodárskych výrobkov, služieb a verejného obstarávania; berie na vedomie, že začatie rokovaní o tejto téme sa plánuje v druhej polovici roka 2016; pripomína, že colná únia môže dosiahnuť svoj plný potenciál len v prípade, že Turecko bude v plnej miere vykonávať dodatkový protokol vo vzťahu k všetkým členským štátom; zastáva názor, že záujmy Turecka by sa mali zvážiť v budúcich dohodách o voľnom obchode podpísaných EÚ s tretími stranami, najmä v prípade rokovaní o Transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve (TTIP) medzi EÚ a USA; vyzýva na zlepšenie voľného pohybu osôb a posilnenie

medzikultúrnych výmen;

6. berie s uspokojením na vedomie, že zintenzívnil politický dialóg medzi EÚ a Tureckom v oblasti zahraničnej a bezpečnostnej politiky a v roku 2015 Turecko dosiahlo lepší súlad s vyhláseniami EÚ a rozhodnutiami Rady; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Turecko sa nestotožnilo s rozhodnutím Rady po nezákonnom pripojení Krymu Ruskou federáciou a po udalostiach na východe Ukrajiny vrátane reštriktívnych opatrení;

7. opakovane zdôrazňuje, že Turecko by malo ďalej zosúlaďovať svoju zahraničnú politiku s politikou EÚ podľa ustanovení rokovacieho rámca; považuje za veľmi dôležité, aby sa posilnila výmena informácií o otázkach zahraničnej politiky, a pozýva tureckého ministra zahraničných vecí k účasti na zasadnutiach Rady pre zahraničné veci vždy, keď je to relevantné; pripomína strategický význam Turecka pre energetickú bezpečnosť EÚ ako kľúčovej tranzitnej krajiny; domnieva sa, že rýchly rozvoj spolupráce v oblasti energetiky a rozšírenie energetického tranzitného koridoru cez Turecko do Európskej únie má zásadný význam;

8. opakovane zdôrazňuje potrebu posilňovať dobré susedské vzťahy, ktoré tvoria základnú súčasť rokovacieho rámca a podstatný prvok procesu rozširovania; vyzýva v tejto súvislosti Turecko, aby vyvinulo väčšie úsilie o vyriešenie otvorených dvojstranných otázok vrátane nedoriešených zákonných povinností a sporov so svojimi bezprostrednými susedmi týkajúcich sa pozemných a námorných hraníc a vzdušného priestoru, a to v súlade s ustanoveniami Charty OSN a medzinárodným právom, vyzýva tureckú vládu, aby podpísala a ratifikovala Dohovor Organizácie Spojených národov o morskom práve (UNCLOS); naliehavo vyzýva tureckú vládu, aby ukončila opakované vnikanie do gréckeho vzdušného priestoru a pobrežných vôd a taktiež skončila s praktikami preletov tureckých vojenských lietadiel nad gréckymi ostrovmi; vyjadruje poľutovanie nad tým, že doteraz nebola odvolaná hrozba *casus belli*, ktorú vyhlásilo Veľké národné zhromaždenie Turecka voči Grécku; nalieha na Turecko a Arménsko, aby pristúpili k normalizácii svojich vzťahov nadviazaním diplomatických vzťahov bez kladenia podmienok, a vyzýva na otvorenie turecko-arménskej hranice, čo by viedlo k zlepšeniu ich vzťahov, najmä z hľadiska cezhraničnej spolupráce a hospodárskej integrácie;

II. Dodržiavanie zásad právneho štátu, demokracie, ľudských práv a základných slobôd

9. domnieva sa, že v súlade so záväzkom EÚ dodržiavať zásady právneho štátu a základné hodnoty sú v Turecku naliehavo potrebné reformy v oblasti súdnictva a základných práv a v oblasti spravodlivosti, slobody a bezpečnosti; vyzýva Radu EÚ, bez toho, aby boli dotknuté pozície členských štátov, aby po splnení oficiálnych kritérií na začatia rokovaní navrhla otvorenie kapitoly 23 (súdnictvo a základné práva) a kapitoly 24 (spravodlivosť, sloboda a bezpečnosť) a zabezpečila formovanie reformného procesu v Turecku na základe hodnôt a noriem EÚ; vyzýva Turecko, aby v oblasti reformy súdnictva plne spolupracovalo s Radou Európy a Benátskou komisiou;

10. odsudzuje závažný posun späť v uplynulých dvoch rokoch, pokiaľ ide o slobodu prejavu, vyjadrovania a presvedčenia online aj offline v Turecku, ktoré sa v najnovšom indexe slobody tlače vo svete uverejnenom organizáciou Reportéri bez hraníc umiestnilo na 149. mieste zo 180 krajín; pripomína, že podľa vlastných údajov tureckých orgánov je Turecko krajinou, ktorá drží rekord v najvyššom počte uväznených novinárov; pripomína, že sloboda presvedčenia, vyjadrovania a prejavu

vrátane nezávislých médií sú základnými európskymi hodnotami; víta rozhodnutie ústavného súdu o tom, že boli porušené práva Cana Dündara a Erdema Güla; pripomína, že tieto osoby naďalej čelia súdnym konaniam, pričom prokurátori požadujú viacnásobné tresty na doživotie, vyjadruje znepokojenie nad rozhodnutím počas celého trvania súdneho procesu vylúčiť verejnosť a požaduje, aby sa vykonalo dôkladné a objektívne vyšetrovanie tvrdení novinárov týkajúcich sa prepravy zbraní do Sýrie; odsudzuje nedávne vyhlásenia prezidenta Turecka namierené proti ústavnému súdu; požaduje okamžité prepustenie všetkých väznených novinárov a vyzýva európskych diplomatov, aby aj naďalej podrobne monitorovali všetky trestné konania proti novinárom; odsudzuje osobné útoky popredných vládnych úradníkov na novinárov a oponentov a stále autoritatívnejšie tendencie tureckých vedúcich predstaviteľov; naliehavo vyzýva Turecko, aby zakročilo proti zastrašovaniu novinárov vo všetkých jeho formách, najmä tým, že vyšetrí všetky fyzické útoky a hrozby proti novinárom a aktívne zabráni útokom na médiá, ale tiež tým, že upokojí napätú politickú klímu, ktorá vytvára prostredie obmedzujúce slobodu prejavu v médiách a na internete;

11. berie na vedomie index vnímania korupcie za rok 2015, ktorý zverejnila organizácia Transparency International 27. januára 2016 a ktorý poukazuje na zvýšenie korupcie v Turecku v minulom roku, pričom Turecko sa v ňom teraz nachádza na 66. mieste; zdôrazňuje potrebu, aby turecká vláda vyslala jasné a konzistentné signály, že skutočne mieni bojovať proti korupcii na všetkých úrovniach moci;

12. pripomína, že jednou z priorít Turecka by mal byť boj proti korupcii; vyzýva preto Turecko, aby aktualizovalo svoju protikorupčnú stratégiu a akčný plán, vytvorilo nezávislý protikorupčný orgán a dosiahlo presvedčivé výsledky v podobe vyšetrovania, trestného stíhania a odsúdenia páchateľov vrátane prípadov na vysokej úrovni;

13. vyzýva, aby sa obnovila nezávislosť mediálnej spoločnosti Koza İpek Holding a mediálnej skupiny Feza a z ich predstavenstiev boli odstránení všetci zástupcovia vlády, aby sa desiatky prepustených zamestnancov, ktorí vyjadrili svoju nespokojnosť s prevzatím týchto médií vládou, vrátili na svoje pozície a boli stiahnuté obvinenia z terorizmu podané voči nim;

14. odsudzuje násilné a nezákonné prevzatie niekoľkých tureckých novín vrátane najnovšieho prípadu novín Zaman, a vyjadruje znepokojenie nad rozhodnutím televízie Digiturk zastaviť vysielanie televíznych kanálov, ktoré sa údajne zakladá okrem iného na politických motívoch; vyzýva tureckú vládu, aby ukončila politický a ekonomický nátlak na nezávislé médiá; dôrazne odsudzuje verbálne a fyzické útoky a rastúce využívanie hanobenia a protiteroristických právnych predpisov proti novinárom; berie na vedomie zákaz obsahu online a konvenčného spravodajstva, ako aj prax blokovania webových stránok, najmä sociálnych sietí, čo viedlo k autocenzúre v radoch novinárov zo strachu, že kritizovanie orgánov povedie k ešte väčším represáliám; vyjadruje veľké znepokojenie v súvislosti so zablokovaním desiatok tisícok webových stránok, so zmenami zákona o regulácii internetových médií prijatými v marci 2015 a v súvislosti s právomocami riaditeľstva telekomunikácií (TIB), ktoré mu umožňujú zablokovanie webových stránok do štyroch hodín z rôznych vágnych dôvodov; je znepokojený skutočnosťou, že turecký prevádzkovateľ satelitného vysielania Turksat zastavil v piatok 26. februára 2016 vysielanie stanice IMC TV na žiadosť prokurátora z Ankary povereného vyšetrovaním, či uvedený kanál nepodporuje „teroristickú“ skupinu; vyjadruje znepokojenie nad mimoriadne vysokými daňovými pokutami uloženými mediálnym organizáciám; požaduje revíziu zákona o internete s cieľom

podporiť prostredie vedúce k slobode prejavu na internete a k ochrane súkromia a osobných práv; odsudzuje pokusy predstaviteľov tureckej vlády o zastrašovanie a v niektorých prípadoch o vyhostenie niekoľkých medzinárodných novinárov; požaduje nezávislé vyšetrenie vrážd novinárov Najiho Jerfa a Ibrahima Abdela Qadera a Faresa Hammadiho z blogu o Sýrii s názvom Rakka je v tichosti vyvražďovaná, ktoré sa udiali na tureckej pôde; odsudzuje vyšetrovanie, zatýkanie, tresty odňatia slobody a sankčné pokuty za údajné urážky hlavy štátu na základe článku 299 trestného zákonníka; vyzýva tureckú vládu, aby naliehavo a prioritne vyriešila tieto otázky s cieľom ochrániť pluralitu v súlade s medzinárodnými normami; domnieva sa, že otvorená verejná diskusia je kľúčovým prvkom každej zdravej demokracie;

15. vyzýva tureckú vládu, aby prijala kvalitný zákon o ochrane údajov a vytvorila nezávislý orgán na ochranu údajov v súlade s európskymi normami, čím sa vytvoria potrebné podmienky na efektívnu a účinnú medzinárodnú spoluprácu polície a súdnictva a výmenu informácií a zároveň to prispeje k splneniu kritérií na liberalizáciu vízového režimu; vyzýva turecké orgány, aby jasne vymedzili výnimky z rozsahu pôsobnosti zákona, najmä, čo sa týka spracovania údajov súvisiacich so zdravím, a aby zaviedli postup výberového konania, ktorým sa zaručí nezávislosť príslušníkov orgánu na ochranu údajov;

16. opakuje svoje znepokojenie v súvislosti s protiteroristickým zákonom, najmä s jeho širokým a príliš nejasným vymedzením terorizmu, organizovanej trestnej činnosti a propagandy, v dôsledku čoho je zjavne nemožné určiť presnú povahu takýchto trestných činov; trvá na tom, že právne predpisy v oblasti trestného práva a boja proti terorizmu musia byť v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú by Turecko malo plne rešpektovať a uplatňovať; vyzýva Turecko, aby vytvorilo politické a právne prostredie, ktoré umožní súdom vykonávať svoje úlohy nezávisle a nestranne, a to aj v praxi, aby sa nestalo nástrojom na potláčanie vnútorného nesúhlasu; vyzýva Turecko, aby uplatňovalo všetky rozsudky európskych súdov; vyjadruje znepokojenie nad početnými prípadmi preradenia, nedobrovoľného preloženia a prepúšťania sudcov a prokurátorov, ktoré oslabujú nezávislosť, nestrannosť a účinnosť súdnictva, ako aj dodržiavanie zásad riadneho procesu a rozdelenia právomocí; vyzýva na naliehavé obnovenie deľby moci a prijatie zmysluplných krokov na zaistenie úplnej nezávislosti súdnictva; vyjadruje poľutovanie nad prekrúcaním spravodlivosti v prospech niektorých politikov, ktoré sa po korupčnom škandále v roku 2013 stalo v Turecku bežným javom; zdôrazňuje, že úloha a vplyv výkonnej moci vo Vysokej rade sudcov a prokurátorov sa musia obmedziť a sú potrebné dostatočné záruky proti prekladaniu sudcov proti ich vôli;

17. pripomína, že mimoriadny hospodársky rast Turecka v posledných desiatich rokoch viedol k nebývalému rozmachu v oblasti bývania a infraštruktúry, často na úkor ochrany životného prostredia a environmentálnych problémov; vyjadruje osobitné znepokojenie nad rozličnými megaprojektmi v krajine a naliehavo apeluje na vládu, aby vykonala posúdenie ich vplyvov na životné prostredie a sociálnych vplyvov a do navrhovania projektov náležite zapojila miestne obyvateľstvo, aby sa v čo najväčšej miere dalo vyhnúť dlhodobým nepriaznivým účinkom urbanizácie, zaberania priestoru a zhoršenia životného prostredia;

18. zastáva názor, že proces ústavnej reformy by mal vyústiť do sekulárnej, pluralitnej, inkluzívnej a tolerantnej spoločnosti; zdôrazňuje, že nová ústava by mala byť založená na širokom konsenze v celom politickom spektre a spoločnosti ako celku pri plnom

rešpektovaní práv menšín bez ohľadu na ich kultúrne alebo náboženské zázemie, čím sa poskytne pevný základ pre základné slobody a právny štát; nalieha na Turecko, aby dodržiavalo zásady právneho štátu a základné práva a slobody, najmä slobodu náboženských a národnostných menšín; zdôrazňuje potrebu prijať komplexné antidiskriminačné právne predpisy vrátane zákazu diskriminácie a nenávistných prejavov na základe etnického pôvodu, náboženského vyznania, sexuálnej orientácie, pohlavia alebo rodovej identity a zahrnúť zákaz takejto diskriminácie do novej ústavy; zdôrazňuje, že toto by nemalo brániť Turecku v tom, aby priznalo osobitné práva občanom na základe etnického pôvodu, náboženského vyznania alebo jazyka, aby si mohli zachovať svoju identitu; v tejto súvislosti konštatuje, že sú nevyhnutné ďalšie opatrenia na to, aby sa vyriešili problémy príslušníkov gréckej menšiny, najmä v súvislosti s ich vzdelávaním a majetkovými právami; naliehavo vyzýva turecké orgány, aby prijali súdne opatrenia voči osobám a orgánom zodpovedným za spáchanie každého druhu trestného činu z nenávisti vrátane antisemitizmu, ako bolo vyhlásené v tzv. demokratizačnom balíku vlády z roku 2013; odsudzuje pasívny postoj tureckej vlády k vážnym hrozbám voči kresťanom a ich duchovným v sociálnych médiách; očakáva, že turecká vláda bude so všetkými tureckými občanmi zaobchádzať bez akýchkoľvek predsudkov na základe ich náboženského presvedčenia; vyzýva turecké orgány, keďže Turecko má najväčšiu populáciu rómskej menšiny na svete, aby zaviedli konkrétne a účinné opatrenia na dosiahnutie de facto rovnocenných práv pre Rómov v tureckej spoločnosti a na zlepšenie ich situácie, a to s osobitným zreteľom na situáciu rómskych detí a začlenenie rómskych žien;

19. vyzýva Turecko, aby naďalej úzko spolupracovalo s Komisiou na nových pripravovaných právnych predpisoch a vykonávaní existujúcich právnych predpisov s cieľom zaistiť kompatibilitu s *acquis* EÚ;

20. zdôrazňuje, že v súlade s európskymi hodnotami je potrebné v plnej miere rešpektovať právo na odlišné životné štýly, a to svetské, ako aj tie založené na viere, a zachovávať oddelenie štátu a cirkvi;

21. zdôrazňuje, že je dôležité pokračovať v procese reforiem v oblasti slobody myslenia, svedomia a náboženského vyznania tým, že sa náboženským spoločenstvám umožní získať právnu subjektivitu, že sa odstránia všetky obmedzenia týkajúce sa odbornej prípravy, vymenúvania a nástupníctva duchovných, že sa budú dodržiavať príslušné rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva a odporúčania Benátskej komisie a že sa odstránia všetky formy diskriminácie alebo prekážok na základe náboženského vyznania; vyzýva Turecko, aby rešpektovalo odlišný charakter a význam Ekumenického patriarchátu a uznalo jeho právnu subjektivitu; opakovane vyjadruje potrebu umožniť opätovné otvorenie seminára na ostrove Chalki, odstrániť všetky prekážky jeho riadneho fungovania a povoliť verejné používanie cirkevného titulu ekumenický patriarcha;

22. vyzýva tureckú vládu, aby zastavila svoje plány na výstavbu jadrovej elektrárne v Akkuyu; poukazuje na to, že plánovaná lokalita sa nachádza v regióne s výskytom silných zemetrasení, a preto predstavuje vážnu hrozbu nielen pre Turecko, ale aj pre celý stredozemský región; žiada preto tureckú vládu, aby sa pripojila k dohovoru z Espoo, ktorý zaväzuje zmluvné strany, aby sa navzájom informovali a radili o zvažovaných veľkých projektoch, ktoré by mohli mať podstatný nepriaznivý cezhraničný vplyv na životné prostredie; žiada tureckú vládu, aby spolupracovala s vládami susedných krajín, ako je Grécko a Cyprus, v priebehu ďalšieho vývoja

situácie týkajúcej sa projektu Akkuyu alebo aby s nimi aspoň konzultovala;

23. vyjadruje znepokojenie nad vysokým výskytom násilia na ženách a nedostatočným vykonávaním vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré majú tomu násiliu zabrániť a ženy pred týmto násilím ochrániť; takisto trvá na tom, aby orgány účinne presadzovali existujúce právne predpisy proti násiliu na ženách a domácemu násiliu, čo je veľmi rozšírený problém vo vidieckych aj mestských oblastiach, aby riešili nedostatočné ohlasovanie rodovo motivovaného násilia, poskytovali podporné služby a ochranu obetiam takéhoto násilia, trestali páchateľov a zvyšovali sociálne povedomie a riešili akceptovanie rodovo motivovaného násilia v spoločnosti; dôrazne odporúča, aby vláda podporovala rodovú rovnosť v politickej, hospodárskej, sociálnej, kultúrnej, občianskej alebo akejkoľvek inej oblasti;

24. vyzýva Turecko, aby vyvinulo úsilie o ochranu práv komunity LGBTI; vyjadruje vážne znepokojenie nad nedostatočnou ochranou poskytovanou osobám LGBTI pred násilnými činmi; v tejto súvislosti zdôrazňuje sklamanie z nezahrnutia ochrany pred trestnými činmi nenávisti na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity do zákona o trestných činoch z nenávisti; vyjadruje poľutovanie, že trestné činy z nenávisti páchané na osobách LGBTI často zostávajú nepotrestané alebo tresty páchateľov sa znižujú z dôvodu údajnej „protiprávnej provokácie“ zo strany obetí;

III. Kurdský mierový proces a situácia na juhovýchode Turecka

25. vyjadruje hlboké znepokojenie nad zhoršujúcou sa situáciou na juhovýchode Turecka; pripomína, že turecká vláda je povinná chrániť všetkých ľudí žijúcich na jej území bez ohľadu na ich kultúrny alebo náboženský pôvod; berie na vedomie legitímne právo Turecka bojovať proti terorizmu v súlade s medzinárodným právom; zdôrazňuje však, že bezpečnostné opatrenia sa musia vykonávať pri rešpektovaní zásad právneho štátu a ľudských práv; zdôrazňuje, že všetky operácie bezpečnostných síl musia byť primerané a nesmú mať podobu kolektívneho trestu; odsudzuje pochybenia špeciálnych bezpečnostných síl a žiada, aby páchatelia boli postavení pred súd; vyzýva na uplatňovanie humanitárneho práva s cieľom poskytovať zraneným zdravotnú starostlivosť, na ktorú majú nárok;

26. odsudzuje a nepovažuje za odôvodnený návrat k násiliu zo strany PKK, ktorá je uvedená na zozname EÚ obsahujúcom teroristické organizácie; zdôrazňuje, že neexistuje násilné riešenie kurdskej otázky, a nalieha na tureckú vládu, aby prevzala zodpovednosť za obnovenie rokovaní s cieľom dosiahnuť komplexné a udržateľné riešenie kurdskej otázky; vyzýva stranu PKK, aby zložila zbrane, upustila od teroristickej taktiky a na vyjadrenie svojich očakávaní používala mierové a právne prostriedky; dôrazne odsudzuje útoky na bezpečnostné sily a civilistov; v tejto súvislosti vyjadruje vážne znepokojenie nad budovaním barikád a kopaním zákopov bojovníkmi YDG-H; trvá však na tom, že pokojné protesty sa musia povoliť;

27. vyzýva turecké orgány, aby okamžite zrušili zákazy vychádzania, ktoré boli zavedené v rozpore s tureckou ústavou; vyjadruje obzvlášť vážne znepokojenie nad situáciou v mestách Cizre a Sur/Diyarbaki a odsudzuje skutočnosť, že dochádza k zabíjaniu a zraneniam civilistov, ktorých ponechávajú bez vody, potravín a zdravotnej pomoci; vyzýva Turecko, aby umožnilo Medzinárodnému červenému polmesiacu zmierniť humanitárnu krízu, ktorá sa odvíja v mestách Cizre a Diyarbaki; naliehavo vyzýva vládu, aby umožnila prijímanie zranených do nemocnice tým, že bude rešpektovať

predbežné opatrenia ESĽP, a zabezpečila bezpečný spôsob odchodu civilistov z miest, kde platí zákaz vychádzania; vyjadruje hlboké znepokojenie nad rastúcim počtom úmrtí a poranení civilistov, ktoré treba dôkladne vyšetriť, a nad tým, že okolo 400 000 ľudí bolo vnútorne vysídlených; zdôrazňuje, že rodinám sa ako akt ľudskej dôstojnosti musí umožniť, aby sa mohli dostať k telám na uliciach a pochovať ich; zdôrazňuje zodpovednosť tureckej vlády za zabezpečenie dodržiavania ľudských práv a zaistenie bezpečnosti a prístupu k tovaru a službám pre celé civilné obyvateľstvo v prevažne kurdských častiach Turecka zasiahnutých bojmi; žiada tureckú vládu, aby zaviedla formálny mechanizmus naliehavej pomoci a odškodnenia pre tých, ktorí museli opustiť svoje domovy, stali sa nezamestnanými a stratili svoje živobytie; vyjadruje poľutovanie nad zničením historického dedičstva;

28. berie so znepokojením na vedomie projekty transformácie miest a presídľovania v oblastiach zasiahnutých konfliktom, ktoré nedávno predstavila turecká vláda, a vyjadruje poľutovanie nad rozhodnutím týkajúcim sa rozsiahleho vyvlastňovania v okrese Sur v Diyarbarkire vrátane majetku vo vlastníctve obcí a cirkevného majetku, čo by bolo porušením práv náboženských menšín; vyzýva tureckú vládu, aby rešpektovala kultúrne odlišnosti tohto regiónu a zdržala sa ďalšieho posilňovania štruktúry centralizovanej miestnej vlády v regióne; vyzýva na preskúmanie rozhodnutia o vyvlastnení a plánov obnovy začatím dialógu a spolupráce s obecnými a mestskými úradmi pri rešpektovaní práv obyvateľov a majiteľov nehnuteľností;

29. je zdesený akciami policajných jednotiek pre špeciálne operácie známych ako „tímy Esedullah“, ktoré sa zdajú zodpovedné za závažné porušovanie ľudských práv vrátane úmyselného zabíjania civilistov na juhovýchode Turecka; žiada o dôkladné vyšetrenie akcií „tímov Esedullah“ tureckými orgánmi a plnú zodpovednosť a potrestanie osôb vinných z porušovania ľudských práv;

30. vyzýva na okamžité prímerie a obnovenie mierového procesu s cieľom dosiahnuť riešenie kurdskej otázky na základe rokovaní; zdôrazňuje prioritu, ktorou je dosiahnutie pokroku v oblasti demokratizácie a zmierenia; v tejto súvislosti požaduje, aby sa v rámci Veľkého národného zhromaždenia Turecka zriadil osobitný výbor pre riešenie kurdskej otázky s cieľom prispieť k trvalému mieru obnovením pocitu spravodlivosti a vyliečením tráum, ktoré sú náchylné na politické zneužívanie; nalieha na EÚ, aby sa bezodkladne ujala aktívnej úlohy v mierovom procese; zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa prioritou stalo posilnenie sociálnych, kultúrnych a politických práv osôb kurdského pôvodu a zabezpečenie rovnakého zaobchádzania s nimi; opakuje svoju výzvu určenú Turecku ako členovi Rady Európy, aby zrušilo svoje výhrady voči Európskej charte miestnej samosprávy s cieľom zaručiť jej úplné uplatňovanie vo všetkých jej aspektoch;

31. vyjadruje veľké poľutovanie nad zastrašovaním a stíhaním viac ako 1 000 akademických pracovníkov, ktorí podpísali petíciu za mier; odsudzuje prepustenie alebo suspendovanie takmer 50 z nich, ako aj uväznenie ďalších štyroch signatárov; zdôrazňuje, že jednotlivci zodpovední za zabitie právnika Tahira Elçiho – ktorý zasvätil svoj život mieru a ľudským právam – musia byť postavení pred súd; vyjadruje vážne znepokojenie nad súdnym vyšetrovaním zameraným predovšetkým na členov strany HDP, ako aj nad pokračujúcim uväzňovaním a odvolávaním miestnych starostov vrátane 25 spolustarostov a nad hrozbami, ktorým čelia mnohí kurdskí politici;

32. dôrazne odsudzuje teroristické útoky, ktoré sa pripisujú ISIL/Daesh v Diyarbakire, Suruci, Ankare a Istanbule; vyjadruje solidaritu s obeťami a ich rodinami a s občanmi

Turecka stojacimi v prvej línii boja proti extrémizmu; takisto dôrazne odsudzuje bombové výbuchy v Ankare zo 17. februára 2016, ku ktorým sa prihlásila militantná skupina TAK (Sokoly za slobodu Kurdistanu), ako aj útok v Ankare z 13. marca 2016 a vyjadruje sústrasť rodinám obetí a pozostalým; zdôrazňuje, že je dôležité dôkladne vyšetriť tieto útoky s cieľom postaviť páchateľov pred súd; domnieva sa, že silnejšia spolupráca medzi Europolom a tureckými orgánmi presadzovania práva je kľúčom k účinnému boju proti terorizmu;

33. víta účasť Turecka na globálnej koalícii na boj proti ISIL a otvorenie jeho základní Spojeným štátom a koaličným silám; naliehavo vyzýva Turecko, aby konalo s nevyhnutnou zdržanlivosťou a plne spolupracovalo so svojimi západnými spojencami;

34. vyzýva Turecko, aby zintenzívnilo svoje úsilie o zabránenie tomu, aby sa zahraniční bojovníci, peniaze a vybavenie dostávali k ISIL/Daesh a iným extrémistickým skupinám cez jeho územie; vyjadruje znepokojenie v súvislosti s možnosťou, že turecké orgány neprijali všetky možné opatrenia na zastavenie činností ISIL/Daesh a zabránenie jej činnosti, najmä v oblasti boja proti nelegálnemu obchodovaniu s ropou cez turecké hranice; vyzýva EÚ, aby posilnila svoju kapacitu na výmenu informácií a v tejto záležitosti úzko spolupracovala s tureckými orgánmi s cieľom ďalej podporovať boj proti sieťam prevádzačov; berie na vedomie nedostatky pri zatýkaní zahraničných bojovníkov a kontrole hraníc s Irakom a Sýriou;

35. víta podporu a príspevok Turecka k dohode dosiahnutej medzi veľmocami o ukončení nepriateľských vojenských akcií v Sýrii a o poskytnutí humanitárnej pomoci ľuďom v núdzi; oceňuje to ako dôležitý krok smerom k vyriešeniu sýrskej krízy; konštatuje, že ukončenie nepriateľských vojenských akcií by sa malo vzťahovať na strany konfliktu s výnimkou skupín, ktoré Bezpečnostná rada OSN označila za teroristické organizácie; vyzýva všetky strany, aby urýchlene a v plnej miere realizovali tieto záväzky; pripomína svoje presvedčenie, že neexistuje žiadne vojenské riešenie sýrskeho konfliktu a trvá na potrebe dosiahnutia politického riešenia; odsudzuje vojenskú intervenciu Turecka proti kurdským silám na severe Sýrie, ktorá oslabuje boj proti ISIL/Daesh a ohrozuje úsilie o dosiahnutie mieru a bezpečnosti;

IV. Spolupráca EÚ a Turecka v oblasti utečeneckej/migračnej krízy

36. podporuje obnovenie politickej angažovanosti medzi EÚ a Tureckom v súvislosti s geopolitickými výzvami a najmä utečeneckou a migračnou krízou; uznáva veľký humanitárny prínos Turecka, ktoré prijalo najväčšiu populáciu utečencov na svete; naliehavo vyzýva EÚ a Turecko, aby spojili svoje sily v záujme zlepšenia a zabezpečenia dôstojných životných podmienok a základných kapacít utečeneckých táborov a uľahčili prácu Úradu vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) s cieľom zabrániť hromadnému odchodu migrantov; naliehavo vyzýva EÚ, aby ďalej spolupracovala s úradníkmi tureckej vlády na zabezpečení správneho zdokumentovania migrantov; pripomína, že Turecko je jednou z hlavných tranzitných krajín migrantov a utečencov, ktorí cestujú do EÚ, a to nielen zo Sýrie, ale aj z mnohých ďalších krajín; zdôrazňuje význam spolupráce s Tureckom pri zvládaní utečeneckej krízy a zabránení stratám na životoch na mori; víta pozorovateľskú misiu NATO v Egejskom mori;

37. víta aktiváciu spoločného akčného plánu EÚ a Turecka pre utečencov a riadenie migrácie, ku ktorej došlo 29. novembra 2015, ako súčasť komplexného programu spolupráce založeného na spoločnej zodpovednosti, vzájomných záväzkoch a

výsledkoch, a trvá na potrebe okamžite ho vykonávať; zdôrazňuje však, že spolupráca EÚ a Turecka v oblasti migrácie by nemala byť spojená kalendárom, obsahom a podmienkami rokovacieho procesu; domnieva, že prenesenie utečeneckej krízy do Turecka nie je dôveryhodným a dlhodobým riešením tohto problému; vyzýva členské štáty EÚ k solidarite a požaduje zvýšenie počtu krajín, ktoré prijmú presídľovaných utečencov v duchu rozdelenia záťaže a zodpovednosti;

38. zdôrazňuje, že 3 miliardy EUR a dodatočné finančné prostriedky nástroja pre utečencov v Turecku sa musia riadne využiť tak, aby priniesli rýchly a priamy prospech utečencom a ich hostiteľským spoločenstvám realizáciou projektov, ktoré uspokoja bezprostrednú potrebu zabezpečenia potravín, zdravotnej starostlivosti, sanitácie a vzdelávania; žiada o úplné zapojenie Európskeho parlamentu ako spoluzákonodarcu a rozpočtového orgánu do rozhodovacieho procesu; naliehavo vyzýva na rýchlejšie vyplácanie sľúbených finančných prostriedkov; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v spolupráci s Tureckom zabezpečili zavedenie mechanizmu na kontrolu riadneho využívania finančných prostriedkov na tento účel, dôkladné monitorovanie tohto mechanizmu a pravidelné informovanie Európskeho parlamentu Komisiou o využití týchto finančných prostriedkov; zdôrazňuje potrebu venovať osobitnú pozornosť zraniteľným skupinám, ako sú ženy a deti, najmä siroty, a náboženským menšinám, ako sú kresťania a jezídovia; zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné riešiť rodové násilie a zneužívanie žien a dievčat na trasách migrantov vedúcich cez Turecko;

39. oceňuje nedávne rozhodnutie tureckej vlády otvoriť pracovný trh sýrskym utečencom; nabáda na prijatie naliehavejších opatrení na zabezpečenie prístupu všetkých 700 000 sýrskych detí k vzdelávaniu; chváli tureckú vládu za bezplatné poskytovanie zdravotných služieb a vzdelávania sýrskym utečencom; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že žiadosť UNHCR o zvýšenie financovania nebola splnená a Svetový potravinový program musel kvôli zníženiu finančných prostriedkov znížiť svoj nutričný pomer na 80 %; chváli Turecko za jednostranné vyplnenie tejto finančnej medzery a vyzýva členské štáty a EÚ, aby zvýšili finančné prostriedky pre agentúry OSN a ich partnerské MVO v Turecku;

40. oceňuje Turecko, ktoré až donedávna zachovávalo politiku otvorených hraníc v prospech sýrskych utečencov; víta nadobudnutie účinnosti nových pravidiel vo vízovom režime Turecka, ktoré už pripravujú pôdu na podstatné zníženie počtu prípadov nezákonného prechodu hraníc; zdôrazňuje však, že oveľa prísnejšia vízová politika v súlade s vízovou politikou EU sa musí uplatňovať na krajiny predstavujúce hlavný zdroj nezákonnej migrácie, aby sa obmedzil prílev migrantov, ktorí nepotrebujú medzinárodnú ochranu, cez Turecko do Európy; zdôrazňuje, že Turecko potrebuje všetku pomoc pri posilnení bezpečnosti svojich hraníc a pri zintenzívnení boja proti prevádzačom; vyzýva Turecko, aby preukazovalo nulovú toleranciu a prijalo účinné opatrenia na zastavenie praktík obchodníkov s ľuďmi a toku utečencov na grécke ostrovy, čoho dôsledkom sú humanitárne, politické, sociálne a bezpečnostné problémy v EÚ; nabáda na väčšiu spoluprácu medzi Tureckom, Bulharskom a Gréckom v oblasti pátracích a záchranných operácií v Egejskom mori a vyzýva agentúru Frontex, aby ponúkla svoju podporu tureckej pobrežnej stráži a posilnila vzájomnú výmenu informácií; uznáva, že opatrenia proti trestnému prevádzaniu môžu byť účinné len v spojení so zavedením bezpečných a legálnych ciest pre utečencov a žiadateľov o azyl na vstup do Európskej únie;

41. zdôrazňuje, že zastavenie migrácie do EÚ by nemalo viesť k odsunu utečencov alebo

ich nezákonnému zadržiavaniu; vyzýva Komisiu, pokiaľ ide o spoločný akčný plán medzi EÚ a Tureckom, aby vyšetrila obvinenia uvedené v správe Amnesty International z 1. apríla 2016, podľa ktorých Turecko uskutočňuje nútené návraty sýrskych utečencov; trvá na tom, že všetky postupy núteného návratu z Grécka do Turecka musia byť plne v súlade s medzinárodným právom a právnymi predpismi EÚ týkajúcimi sa prístupu k azylu a medzinárodnej ochrane a uplatňovania základných práv a procesných záruk; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby pozorne sledovala spôsob, akým turecké orgány uplatňujú dohodu a či sa dodržiava zásada nevyhostenia v prípade osôb vrátených do Turecka; opätovne vyzýva tureckú vládu, aby zrušila geografickú výhradu k Ženevskému dohovoru z roku 1951; trvá na tom, že je veľmi dôležité zaviesť bezpečné a legálne cesty pre utečencov, a naliehavo vyzýva členské štáty, aby podstatne zvýšili svoje úsilie v otázke presídlenia; domnieva sa, že je nevyhnutné nájsť politické riešenie sýrskej krízy; naliehavo vyzýva Turecko, aby podstatne zintenzívnilo svoje úsilie s cieľom nájsť politické riešenie a konkrétne prekonať svoje výhrady voči účasti Kurdov na mierových rokovaniach v Ženeve;

42. víta skutočnosť, že turecké orgány a UNHCR v Turecku zosúlaďujú svoje databázy registrácie utečencov do jedného registračného systému; domnieva sa, že je mimoriadne potrebné zamerať sa na technické spôsoby interoperability a zlučiteľnosti tejto databázy s európskou databázou registrácie žiadateľov o azyl, Eurodac; zdôrazňuje, že je takisto dôležité, aby utečenci po tom, ako opustia Turecko s cieľom dostať sa do Európy, boli odhlásení z tureckej databázy;

43. zdôrazňuje, že vykonávanie dohody o readmisii osôb vo vzťahu k všetkým členským štátom má zásadný význam pre EÚ, pretože poskytuje príležitosť na účinnejšiu politiku návratu migrantov, ktorí nepotrebujú medzinárodnú ochranu; víta politickú dohodu, ktorú obe strany dosiahli na samite medzi EÚ a Tureckom z 29. novembra 2015, v tom zmysle, že od júna 2016 sa bude v plnom rozsahu uplatňovať dohoda o readmisii osôb; vyzýva všetky strany, aby plne a účinne realizovali existujúce dvojstranné dohody o readmisii a zabezpečili úplné dodržiavanie základných práv navrátených migrantov;

44. nabáda vládu, aby komplexným a nediskriminačným spôsobom splnila kritériá identifikované v pláne liberalizácie vízového režimu vo vzťahu k všetkým členským štátom; pripomína, že liberalizácia vízového režimu je proces založený na zásluhách a len v prípade splnenia noriem sa tureckým občanom umožní bezvízové cestovanie; žiada Komisiu, aby poskytla väčšiu technickú pomoc pri plnení podmienok plánu liberalizácie vízového režimu;

V. Pokrok v rokovaniach o znovuzjednotení Cypru

45. oceňuje značný pokrok dosiahnutý v rokovaniach o znovuzjednotení Cypru pod záštitou OSN; víta spoločné vyhlásenie oboch vedúcich predstaviteľov z 11. februára 2014 ako základ na urovnanie sporu; podporuje premenu Cyperskej republiky na bikomunitnú, bizonálnu federáciu s jedinou suverenitou, jedinou medzinárodnou subjektivitou a jediným občianstvom, s politickou rovnosťou medzi dvoma komunitami a s rovnakými príležitosťami pre všetkých svojich občanov, a to bez toho, aby bola dotknutá konečná dohoda, a v súlade s príslušnými rezolúciami Bezpečnostnej rady OSN a medzinárodným právom; oceňuje konštruktívny prístup vedúcich predstaviteľov grécko-cyperskej aj turecko-cyperskej komunity na ostrove a ich odhodlanie a neúnavné úsilie o čo najskoršie dosiahnutie spravodlivého, komplexného a realizovateľného riešenia; zdôrazňuje význam riešenia desaťročia trvajúceho cyperského problému pre

celý región, ako aj pre Európu/Európsku úniu; víta preto možnosť nového referenda o znovuzjednotení a vyzýva všetky strany, aby prispeli k pozitívnemu výsledku;

46. pripomína, že nevyriešená otázka Cypru ovplyvňuje vývoj vzťahov medzi EÚ a Tureckom, a preto vyzýva všetky zúčastnené strany, aby vynaložili spoločné úsilie o jej vyriešenie;

47. vyzýva Turecko, aby splnilo svoj záväzok úplného a nediskriminačného vykonávania dodatkového protokolu k dohode o pridružení medzi ES a Tureckom vo vzťahu k všetkým členským štátom vrátane Cyperskej republiky, lebo splnenie tohto záväzku by mohlo byť pre rokovací proces významným impulzom;

48. vyjadruje poľutovanie nad tureckou politikou nelegálneho osídľovania a vyzýva Turecko, aby sa zdržalo ďalšieho osídľovania okupovaných oblastí Cypru tureckými občanmi, lebo takéto konanie je v rozpore so Ženevským dohovorom a zásadami medzinárodného práva; naliehavo žiada Turecko, aby ukončilo všetky opatrenia, ktoré menia demografickú rovnováhu na ostrove, a tým vytvárajú prekážky pre budúce riešenie;

49. vyzýva Turecko, aby upustilo od akéhokoľvek konania vo výhradnej hospodárskej zóne (VHZ) Cypru, ktoré by mohlo vyvolať napätie a krízu v tomto veľmi citlivom regióne a ktoré by mohli negatívne ovplyvniť rokovania o demokratickom riešení, ktoré by ukončilo súčasný neprijateľný dichotomický stav; uznáva právo členských štátov podpisovať bilaterálne a iné dohody v kontexte ich zvrchovaných práv s cieľom využiť prírodné zdroje vo vlastnej VHZ;

50. víta dohodu medzi oboma vedúcimi predstaviteľmi o viacerých opatreniach na budovanie dôvery vrátane otvorenia dvoch nových hraničných priechodov a prepojenia elektrických sietí; poznamenáva, že čo sa týka interoperability mobilných telefónov, prakticky sa nedosiahol žiaden pokrok; naliehа preto na obe strany, aby bezodkladne pristúpili k vykonávaniu všetkých dohodnutých opatrení; vyzýva EÚ, aby plne podporila dosiahnutie dohody, a to politicky aj finančne; vyzýva Turecko, aby aktívne podporovalo rokovací proces a pozitívny výsledok; vyzýva Turecko, aby začalo sťahovať svoje jednotky z Cypru a odovzdalo uzavretú časť mesta Famagusta Organizácii Spojených národov v súlade s rezolúciou BR OSN č. 550 (1984); oceňuje skutočnosť, že Výboru pre nezvestné osoby (ktorý sa zaoberá nezvestnými turecko-cyperskými aj grécko-cyperskými osobami) sa udelil prístup na všetky relevantné miesta vrátane vojenských priestorov; naliehavo však vyzýva Turecko, aby poskytlo prístup k príslušným archívom, čo by maximalizovalo efektívnosť práce výboru;

51. víta iniciatívu prezidenta Cyperskej republiky Nicosa Anastasiadesa, aby sa turečtina stala úradným jazykom EÚ, a nabáda strany, aby urýchlili tento proces; poznamenáva, že ešte pred nadobudnutím platnosti dohody o urovnaní sa musí dobre pripraviť vykonávanie acquis EÚ v budúcom turecko-cyperskom ústavnom štátnom zriadení; víta v tejto súvislosti zriadenie bikomunitného ad hoc výboru pre prípravu na EÚ; nabáda Európsky parlament aj Komisiu, aby zintenzívnili svoje snahy o zapojenie tureckých Cyperčanov do prípravy na úplné začlenenie do EÚ; vyzýva predsedu Európskeho parlamentu, aby v prípade dosiahnutia urovnania podnikol nevyhnutné kroky;

o

o o

52. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, generálnemu tajomníkovi Rady Európy, predsedovi Európskeho súdu pre ľudské práva, vládam a parlamentom členských štátov a vláde a parlamentu Tureckej republiky.